

Departamento
di Mucha y Hoben

Pa bienestar di un comunidad,
proteha nos mucha- y hobennan!

JAARVERSLAG 2023

VOORWOORD

Geachte lezers,

Het is met grote trots en dankbaarheid dat ik u het jaarverslag van het Departamento di Mucha y Hoben voor het jaar 2023 presenteer. In dit verslag kijken we terug op een jaar van uitdagingen, overwinningen en vooral, een voortdurende toewijding aan het welzijn en de ontwikkeling van de jongste generaties.

In een wereld die voortdurend evolueert en waarin nieuwe uitdagingen opduiken, blijft het essentieel om te investeren in de groei en bloei van onze kinderen en jongeren in verschillende contexten. Het Departamento di Mucha y Hoben heeft zich daarom onvermoeibaar ingezet om een omgeving te creëren waarin zij kunnen gedijen vooral in kinderopvang, maar zich ook kunnen ontwikkelen en hun potentieel ten volle kunnen benutten.

Het afgelopen jaar hebben we ons gericht op een breed scala aan initiatieven en programma's, variërend van opleiding, vroegtijdige interventie en bescherming tot in de sportieve en recreatieve sectoren. Door samen te werken met gemeenschappen, kinderopvangcentrums, gezinnen en andere belanghebbenden, hebben we gestreefd naar inclusieve oplossingen die de diversiteit en uniciteit van elk kind erkennen.

Terwijl we terugblikken op het afgelopen jaar, willen we ook vooruitkijken naar de toekomst. Onze inzet voor de jongeren van vandaag zal de koers bepalen voor de samenleving van morgen. Daarom blijven we ons inzetten voor innovatie, empowerment en gelijke kansen, zodat elke jongere de kans krijgt om zijn of haar dromen na te jagen en bij te dragen aan een betere wereld.

Ik wil graag mijn oprechte dank uitspreken aan alle medewerkers van het Departamento di Mucha y Hoben, evenals aan onze cruciale partners en stakeholders, voor hun toewijding, passie en samenwerking. Het is dankzij uw inzet en betrokkenheid dat we grote successen hebben geboekt en obstakels hebben overwonnen. Jullie zijn de drijvende kracht achter al onze inspanningen en jullie creativiteit, veerkracht en optimisme inspireren ons elke dag opnieuw.

Met vriendelijke groet,

Sue-Ann Ras
Departement van Kinderen en Jongeren

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
2. KINDEROPVANG	5
2.1 Welke doelen had je voor ogen?	
2.2 Activiteiten in mijlpalen	
3. INTERVENCION TREPAN	10
3.1 Welke doelen had je voor ogen?	
3.2 Activiteiten in mijlpalen	
4. CODIGO DI PROTECCION	16
4.1 Welke doelen had je voor ogen?	
4.2 Activiteiten in mijlpalen	
5. BEGROTING	20
6. AANDACHTSPUNTEN	21

1. INLEIDING

Met groot genoegen presenteren wij u het jaarverslag van 2023 van het Departement van Kinderen en Jongeren. Het afgelopen jaar stond in het teken van voortdurende inzet voor het welzijn, de bescherming en de ontwikkeling van de jongste leden van onze samenleving. Door middel van diverse programma's, wetgeving en interventies hebben we getracht om onze doelstellingen te bereiken en mijlpalen te behalen.

Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste secties van dit jaarverslag, waarin we dieper ingaan op onze inspanningen, doelen en prestaties:

- **Kinderopvang:**
  - Welke doelen had je voor ogen?
  - Activiteiten en mijlpalen
- **Intervencion Trempan:**
  - Welke doelen had je voor ogen?
  - Activiteiten en mijlpalen
- **Codigo di Proteccion:**
  - Welke doelen had je voor ogen?
  - Activiteiten en mijlpalen

Daarnaast zullen we ook ingaan op andere belangrijke aspecten van onze bedrijfsvoering, zoals: Bedrijfsuitvoering en Begroting.

Tot slot zullen we enkele aandachtspunten benoemen die ons het komende jaar zullen begeleiden in onze voortdurende inspanningen om het welzijn van kinderen en jongeren te bevorderen.

Dit jaarverslag is een weerspiegeling van onze toewijding, samenwerking en voortdurende streven naar verbetering van bescherming, vroegtijdig signaleren en kwaliteit waarborgen in kinderopvangcentrums. We zijn dankbaar voor het vertrouwen en de steun die we hebben ontvangen van alle betrokkenen en kijken ernaar uit om onze inspanningen voort te zetten ter ondersteuning van de jonge generaties in alle aspecten.

2. KINDEROPVANG

2.1 Inleiding

De doelen die voor het jaar 2023 gesteld waren voor de branche Kinderopvang waren onder andere om verder door te gaan met de inwerkingtreding van de Landsverordening Kinderopvang (AB2017 NO.38).

Daarnaast dat alle 56 deelnemers van de opleiding MBO-3 van de Fundacion Enseñansa Pa Aruba (FEPA), dit kunnen afronden zodat we meer ouders kunnen krijgen die in het bezit zijn van deze minimale eis vanuit de Handleiding Kwaliteitseisen Kinderopvang Aruba.

Vervolgens is het bedoeld dat we zo veel mogelijk (80% minimaal) kinderopvangorganisaties geregistreerd kunnen krijgen via het digitale registratiesysteem van DMH.

Het toezichthouder aspect is ook een prioriteit voor de kinderopvang, gezien het wenselijk is dat dit geleidelijk uitgevoerd wordt met de inwerkingtreding van de Landsverordening Kinderopvang zodat de waarborging kan plaatsvinden van de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties.

Bewustwordingscampagnes spelen een belangrijke rol om draagvlak te creëren tussen kinderopvangorganisaties, ouders en de bevolking. Het is de bedoeling dat ouders en bevolking de meerwaarde voor het kind kunnen inzien van de kinderopvangorganisaties en het maatschappelijk belang hiervan.

2.2 Activiteiten in mijlpalen

+Welke activiteiten heb je in 2023 uitgevoerd om deze doelen te bereiken?	Kostenplaatje (indien nodig)	Welke risico's ben je tegengekomen en hoe heb je het aangepakt?
- De inwerkingtreding van de Landsverordening Kinderopvang (AB2017 NO.38).	<ul style="list-style-type: none"> - Samen met Directie Wetgeving en Juridisch Zaken (DWJZ) werken aan de minimale voorwaarden voor de invoering van de Landsverordening Kinderopvang (AB2017 NO.38); - Samenwerking opzoeken bij Fundacion Pa Nos Muchanan (FPNM) voor ondersteuning om samen meer draagvlak te kunnen creëren en structureel te werk te gaan bij de invoering hiervan.	De Landsverordening Kinderopvang is van kracht op 15 augustus 2023. Dit is een grote mijlpaal voor de branche Kinderopvang. Er dient wel verder gewerkt te worden aan het juridische aspect zoals bijvoorbeeld de Ministeriële Regeling (MR) voor de Handleiding Kwaliteitseisen Aruba en de Wet zelf dient bij sommige aspecten herzien te worden. Het geven van de eerste vergunning was een belangrijke doelstelling voor

	<p>- Samen met AHATA een donatie aan 3 kinderopvangorganisaties geven zodat ze hun kinderopvang kunnen aanpassen/opknappen om te kunnen voldoen aan de Landsverordening Kinderopvang.</p>	<p>DMH in 2023, maar gezien juridische aspecten is dit niet gelukt, waardoor men dit meeneemt in het werkplan van 2024.</p> <p>De samenwerking met Fundacion Pa Nos Muchanan (FPNM) is iets moeilijker verlopen gezien DMH de contact en samenwerking continu opzoekt, maar dit niet helemaal krijgt. We houden wel overleg gedurende het jaar met de stakeholder, maar het concretiseren van afspraken vanuit hun kant blijft een struikelblok.</p>
<p>- Zo veel mogelijk (80% minimaal) kinderopvangorganisaties geregistreerd kunnen krijgen via het digitale registratiesysteem van DMH.</p>	<p>- Inschrijvingsperiodes aanbieden dat DMH ondersteuning biedt aan deze houders. Houders konden persoonlijk langskomen en hiermee geholpen worden;</p> <p>- De mogelijkheid aangeboden tot verlenging van de inschrijvingsperiodes;</p> <p>- Video met uitleg over het proces van aanvraag van de vergunning;</p> <p>- Wekelijks contact onderhouden (mail, WhatsApp, social media) met de kinderopvangorganisaties.</p>	<p>DMH heeft in Maart 2023 een deadline gezet voor het inleveren van documenten, waar een klein aantal (ongeveer 20 kinderopvangorganisaties) gereageerd op heeft. vervolgens heeft DMH de kans gegeven om nogmaals de documenten te kunnen inleveren en ook volgens afspraak ondersteuning kan krijgen hierbij. Gezien dat de Landsverordening Kinderopvang pas in augustus 2023 werd ingevoerd en de vergunning niet afgegeven kon worden alleen op basis van ingeleverde documenten, konden kinderopvangorganisaties het hele jaar door documenten inleveren. Zo heeft DMH voor het jaar 2023 een totaal van 86 geregistreerde kinderopvangorganisaties gekregen in welk het 80% bereikt is van de 102 kinderopvangorganisaties waarvan men weet dat er zijn.</p>

		<p>De video is op de Facebook pagina van DMH gezet, maar alsnog vonden houders het moeilijk om het zelf te doen. DMH merkt dat de houders van persoonlijk en direct contact een voorkeur hebben.</p> <p>Wat minder goed is gegaan is dat het digitale registratiesysteem nog herzien moet worden. Het uploaden van bestanden was moeilijk gezien technische aspecten zoals format van het bestand, de grootte etc.</p>
<p>Ondersteuning bieden aan kinderopvangorganisaties in de overgangperiode naar kwalitatief kinderopvang.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Workshop aanbieden aan kinderopvangorganisaties met betrekking tot belasting, rechtsvorm etc. in samenwerking met Grant Thornton (GT); - Les geven waarin de houders aan hun pedagogisch beleidsplan kunnen werken. Dit betreft hoofdstuk 1 van de Handleiding Kwaliteitseisen Kinderopvang Aruba; - Christelijke Hogeschool Windesheim benaderen om eventueel stagiaires te kunnen ontvangen ter ondersteuning van houders van de kinderopvangorganisaties. 	<p>De workshop van Grant Thornton (GT) is in goede orde verlopen. Er zijn totaal 45 houders van kinderopvangorganisaties aanwezig geweest. De verkregen feedback was dat de informatie bruikbaar was en indien nodig konden de houders direct contact opnemen met Grant Thornton (GT).</p> <p>De lessen met betrekking tot pedagogisch beleidsplan waren heel intensief gezien hun plan nagekeken moest worden zodat ze dit onderdeel van de Handleiding Kwaliteitseisen Aruba konden afronden.</p> <p>Christelijke Hogeschool Windesheim heeft een werkveldbezoek gedaan op het eiland waarin men bezoek heeft verricht aan diverse kinderopvangorganisaties zodat men inzicht kan krijgen in het werkveld kinderopvang op Aruba. Vervolgens kwamen</p>

		ze erachter dat hun Hogeschool een samenwerkingsovereenkomst heeft met de Universiteit van Aruba (UA). DMH , samen met UA en Windesheim zijn een gesprek aangegaan om zodanig samenwerking tussen de drie organisaties te bevestigen en dat de UA geen bezwaar heeft dat de studenten bij DMH terecht kunnen. Windesheim gaf aan het eind van het jaar 2023 dat er twee studenten geïnteresseerd waren en dat ze vanaf januari 2024 t/m juni 2024 stage zullen lopen bij DMH.
- Bewustwordingscampagnes realiseren om draagvlak te creëren tussen kinderopvangorganisaties, ouders en de bevolking.	<ul style="list-style-type: none"> - Folder ‘Centro di Cuido di Mucha’ ontwikkelen; - Promo bij Conference ‘Happy Parents, Happy Children’; - Contact gelegd met Minister van Onderwijs om toe te lichten over de werkzaamheden rondom Landsverordening Kinderopvang (AB2017 no.38) om draagvlak te creëren m.b.t. de doorgaande lijn van kinderopvang naar kleuteronderwijs; - Wekelijks via social media (Facebook, Instagram, LinkedIn) aandacht besteden aan een thema in de vorm van infographics; - Interview gehouden met media over de invoering van de Landsverordening Kinderopvang. 	<p>De folder is ontwikkeld en DMH had een plek gekregen bij de ‘Happy Parents, Happy Children’ waarin ouders de folder konden krijgen.</p> <p>Met de Minister van Onderwijs is ook contact aangegaan, maar een vervolg hierop en de aansluiting op het kleuteronderwijs is nodig in de zin van kaders vaststellen.</p> <p>Via social media zijn een aantal infographics geplaatst. Dit kon niet ‘gesponsord’ worden gezien DMH het budget hiervoor niet heeft.</p>
- Vorm geven aan toezichthouder aspect voor de kinderopvang sector.	- Beleid schrijven op toezichthouder;	Er is een concept voor het beleid van toezicht, klachten en vergunning geschreven,

	<p>- Contact leggen met de Politieschool (Scol di Polis) voor de inhoud voor de opleiding van de toezichthouder.</p>	<p>maar deze moeten allemaal herzien worden indien er ook verandering komt in de Landsverordening Kinderopvang (AB 2017 NO.38) of bij gesprek met Directie Wetgeving Juridische Zaken (DWJZ).</p> <p>Er is contact gelegd met de Politieschool voor een toegepaste opleiding voor de toezichthouder , maar deze zal verder in 2024 verwerkt moeten worden.</p>
<p>- Dat alle 56 deelnemers van de opleiding MBO-3 van de Fundacion Enseñansa Pa Aruba (FEPA), dit kunnen afronden.</p>	<p>- Samenwerken met FEPA vorm geven aan de vakken gegeven worden bij de MBO-3 zodat deze nauw aansluiten bij de eisen vanuit de Handleiding Kwaliteitseisen Kinderopvang Aruba;</p> <p>- Diploma-uitreiking organiseren voor de geslaagde studenten.</p>	<p>Dit is in goede orde verlopen qua de hoeveelheid studenten (51) die de opleiding afgerond hebben.</p> <p>De diploma-uitreiking is ook een groot succes geweest.</p>
<p>Implementatie van Codigo di Proteccion binnen de Kinderopvangorganisaties.</p>	<p>- Een verdeling is gemaakt voor de Supervisor di Codigo van Kinderopvang (DMH en FPNM) van de 86 officieel geregistreerde kinderopvangorganisaties;</p> <p>- Er is een concept samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin Bureau Sostenemi en Fundacion Pa Nos Muchanan (FPNM) ook mede-partij van zijn.</p>	<p>De verdeling is gemaakt op basis van de 86 officieel geregistreerde kinderopvangorganisaties. De concept samenwerkingsovereenkomst is opgestuurd naar Fundacion Pa Nos Muchanan en DMH blijft in afwachting van een reactie.</p>

3. INTERVENCION TREMPAN

3.1 Inleiding

In 2023 zette het Departamento di Mucha y Hoben (DMH) zijn inspanningen voort om een vroegtijdig interventiesysteem te implementeren na een pilotproject van drie jaar. Dit interventiesysteem werd begonnen om ontwikkelingsachterstanden en beperkingen bij kinderen vanaf hun geboorte tot de leeftijd van vier jaar in Aruba's kinderopvangcentra aan te pakken. Door uitgebreid onderzoek en dataverzameling werd het cruciale belang van Vroegtijdige Interventie voor het welzijn van kinderen, hun families en kinderopvang professionals duidelijk. Voortbouwend op de samenwerking met belanghebbenden en professionals in Aruba, stelde het DMH zich ten doel om de onderzoeksresultaten in het lopende jaar 2023 te operationaliseren door een uitgebreid plan bestaande uit acht concrete stappen, uit te voeren:

Stap één: Mijlpaal Checklist en Dataverzameling:

De eerste stap omvatte het afnemen van de Mijlpaal Checklist van de "Centers for Disease Control and Prevention" (CDC) bij zowel ouders als kinderopvang professionals. Door de resultaten te vergelijken, beoogden we inzicht te krijgen in de ontwikkeling van het kind in verschillende omgevingen. Als een kind onder de 60/% scoorde, werden ze geïdentificeerd voor verdere beoordelingen. Om toegankelijkheid te vergemakkelijken en gegevens te verzamelen, streefde de departamento di Mucha(DMH) ernaar om de Mijlpaal Checklist op hun website te plaatsen, zodat ouders en kinderopvang professionals het digitaal konden indienen.

Stap twee: Overdracht van resultaten:

Door gebruik te maken van het digitale systeem zullen de resultaten worden overgedragen aan de coördinator en vroegtijdige interventiespecialist. Deze essentiële stap zorgt ervoor dat deze professionals de benodigde informatie ontvangen om vervolgonderzoeken en interventies effectief uit te voeren.

Stap drie: Planning van beoordelingen:

De coördinator werkt samen met ouders en het kinderopvangcentrum om beoordelingsdata in te plannen. Het doel van deze beoordelingen is om de DAYC-2-beoordeling uit te voeren voor kinderen die in aanmerking komen op basis van hun screeningsresultaten.

Stap vier: Evaluatie en beoordeling:

De vroegtijdige interventiespecialist voert evaluaties en beoordelingen uit met minstens één ouder aanwezig. Voorafgaand aan de beoordeling zal de specialist informatie van de ouders verkrijgen door middel van algemene en specifieke vragen over hun kind. In gevallen waarin meer inzicht nodig is, zal de pedagogisch medewerker van het kind worden geraadpleegd om een beter begrip te krijgen van de uitdagingen van het kind.

Stap vijf: Rapport en doorverwijzing:

Na de beoordeling stelt de specialist een gedetailleerd rapport op, samen met de DAYC-2-resultaten en een referentiebrief, indien nodig, voor de huisarts van het kind. Daarnaast ontvangt het kinderopvangcentrum een standaard resultatenformulier en een basis informatie samenvatting. Deze documentatie voorziet hen van essentiële informatie over de beoordelingsresultaten van het kind. Bovendien wordt er een "handelingsplan" verstrekt aan zowel de ouders als het

kinderopvangcentrum. Het "Handelingsplan" beschrijft de specifieke interventies en ondersteunende diensten die op maat zijn gemaakt om aan de unieke behoeften van het kind te voldoen

Stap zes: Interventie en monitoring:

Gebaseerd op de behoeften en begeleiding van het kind, zal de vroegtijdige interventiespecialist van DMH individuele therapieën aan het kind bieden in het kinderopvangcentrum. Deze directe interventie heeft als doel de specifieke ontwikkelingsbehoeften van het kind aan te pakken. Tegelijkertijd zal de coördinator nauwlettend toezicht houden en follow-up verzorgen met andere organisaties en professionals die door het DMH zijn doorverwezen. Deze proactieve aanpak waarborgt/garandeert dat het kind alle aanbevolen benodigde diensten en interventies ontvangt.

Stap zeven: Kinddossier en overgang naar de kleuter:

De laatste stap richt zich op het creëren van een kinddossier voor elk kind binnen het vroegtijdige interventiesysteem. Met toestemming van de ouders wordt dit dossier overhandigd aan de kleuterleerkracht van het kind. Het kinddossier bevat cruciale informatie over de ondersteuning en interventies die het kind heeft ontvangen, de resultaten zoals beschreven in hun handelingsplan, en effectieve strategieën om het kind te helpen zijn volledige potentieel te bereiken. Het uiteindelijke doel is ervoor zorgen dat het kind de noodzakelijke ondersteuning krijgt om te gedijen/bloeien in hun nieuwe educatieve omgeving.

Verdere doelen die we voor ogen hadden waren;

Het opslaan van een onlinesysteem om gegevens op te slaan en gemakkelijke toegang bieden aan families en kinderopvangcentra die betrokken zijn bij het Vroegtijdige Interventieprogramma. Dit zal het gegevensbeheer stroomlijnen en zal ervoor zorgen dat de benodigde informatie direct beschikbaar is;

Ondersteunen en begeleiden van de 30 kinderen uit het pilotproject, de nieuwe kinderen die zich bij ons aansluiten, hun ouders en de pedagogisch medewerkers. Vervolgens individuele gesprekken houden met de ouders van de 30 kinderen om verwijzingen en andere activiteiten uit te voeren om hen te helpen bij het identificeren van beschikbare vroege interventie diensten;

Mijlpaal-checklist beschikbaar maken op de website, zodat zowel ouders als kinderopvangprofessionals deze kunnen raadplegen en invullen. Deze checklist vergemakkelijkt het vergelijken van ontwikkelingsresultaten, waardoor het mogelijk wordt om kinderen te identificeren die eventueel verdere tests en interventies nodig hebben op basis van hun ontwikkelingsvoortgang.

Een videocampagne lanceren met authentieke en herkenbare video's die praktische tips en trucs bieden aan kinderopvangcentra en gezinnen. Deze video's zullen veel voorkomende vragen en zorgen behandelen en praktische begeleiding bieden bij de ondersteuning van de ontwikkeling van kinderen.

Doorgaan met het beoordelen van nieuwe kinderen zodra ze worden doorverwezen naar het Departamento di Mucha y Hoben voor hulp. Door zowel kinderen die vrijwillig contact opnemen als degenen die worden doorverwezen snel te beoordelen, kan DMH ervoor zorgen dat ouders zo vroeg

mogelijk de nodige ondersteuning en interventie ontvangen voor de ontwikkelingsbehoeften van hun kinderen. Hier is niets over te vinden in de tabel.

Een ontwikkelingstherapeut inzetten die één-op-één ondersteuning biedt aan kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar die hiervoor in aanmerking komen. Dit met als doel om de vaardigheden en strategieën bij te brengen die ze nodig hebben om te leren en te groeien. Deze één-op-één sessies zullen plaatsvinden binnen de kinderopvangcentra, waardoor de interventie gemakkelijker toegankelijk en geïntegreerd wordt in het dagelijkse ritme van het kind.

Het creëren van een “sociale pathway”/zorgstructuur voor de kinderen in het programma.

En tenslotte ondersteuning bieden aan kinderopvangorganisaties en pedagogisch medewerkers in de vorm van een cursus over de Milestone Checklist maar ook informeren over het belang van vroegtijdige interventie in de kinderopvang en ze eventueel ervan bewust maken dat ze hier in de kinderopvang een belangrijke rol in spelen.

3.2 Activiteiten in mijlpalen

Welke activiteiten heb je in 2023 uitgevoerd om deze doelen te bereiken?	Kostenplaatje (indien nodig)	Welke risico's ben je tegengekomen en hoe heb je het aangepakt?
<ul style="list-style-type: none"> • Een onlinesysteem opgezet om gegevens op te slaan en gemakkelijke toegang te bieden aan families en kinderopvangcentra die betrokken zijn bij het Vroegtijdige Interventieprogramma. 	<p>In april is een uitgebreid rapport officieel gepresenteerd aan Minister Rocco Tjon, waarbij we essentiële inzichten die we hebben verkregen via onze beoordelingen, hebben benadrukt. In dezelfde maand hebben we vruchtbare discussies gevoerd met de IT-expert om een onlinesysteem te ontwikkelen voor het Vroegtijdige Interventieprogramma. Dit platform zal de toegankelijkheid en gegevensbeheer verbeteren, waardoor het interventieproces efficiënter verloopt.</p>	<p>Wat minder goed is gegaan, is dat door het ontbreken van een vaste IT-expert in huis, het ontwikkelen van een onlinesysteem voor het Vroegtijdige Interventieprogramma enigszins vertraagd is. Hier is extra aandacht voor aangezien dit platform van groot belang is. Door het ontwikkelen van dit platform zal de toegankelijkheid en het gegevensbeheer verbeteren, waardoor het interventieproces efficiënter verloopt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Het ondersteunen en begeleiden van de 30 kinderen uit het 	<p>In januari 2023 is met succes de beoordeling van 30 kinderen afgerond. Hun</p>	<p>Tijdens de planningsfase van dit pilotproject zijn we verschillende uitdagingen</p>

<p>pilotproject, nieuwe kinderen die zich bij ons aansluiten, hun ouders en de pedagogisch medewerkers.</p>	<p>evaluaties zijn nauwkeurig gescoord en er is een uitgebreid rapport van de resultaten. Deze mijlpaal was van het grootste belang, omdat het ons in staat stelde om de gewenste minimale steekproefgrootte van 30 kinderen met speciale behoeften in kinderopvangcentra te bereiken. De resultaten vormen een essentieel onderdeel van ons lopend project, getiteld: “Technische Assistentie Rapport: Ontwikkeling van een Vroegtijdig Interventiesysteem in Aruba.”</p> <p>-In februari zijn alle ouders voorzien van zowel de standaard als de gedetailleerde klinische resultaten van de DAYC-2, om zo transparantie en duidelijkheid te verzekeren met betrekking tot de ontwikkelings-voortgang van hun kind.</p>	<p>tegengekomen. Met name het verkrijgen van ouderlijke toestemming. In eerste instantie werden afzonderlijke toestemmings-brieven verkregen voor de mijlpaalcontrolelijst en de DAYC-2-beoordeling. Deze brieven omvatten echter niet de cruciale stappen voor het delen van DAYC-2-resultaten met het kinderopvangcentrum en het regelen van bezoeken van ontwikkelings-therapeuten aan de kinderdag-verblijven om kinderen te ondersteunen die in aanmerking komen voor aanvullende diensten. Als gevolg hiervan bleek het verkrijgen van toestemming voor deze belangrijke aspecten een uitdaging te zijn, waarbij sommige ouders niet reageerden of pas na aanzienlijke vertragingen.</p> <p>-In augustus heeft Stefanie Tromp de 6 handelingsplannen die nog geschreven moeten worden voor deze kinderen, ontwikkeld en ze vervolgens aan de ouders/verzorgers overhandigd.</p> <p>-In augustus hebben we proactieve stappen ondernomen door de toestemmingsbrieven en vragenlijst voor ouders grondig te herzien om het proces te stroomlijnen en om een grotere efficiëntie te bereiken. Door deze noodzakelijke aanpassingen te maken, willen we het autorisatieproces versnellen</p>
--	--	--

		om zo een soepelere voortgang van het programma te waarborgen.
<ul style="list-style-type: none"> • De Mijlpaal-checklist beschikbaar maken op de website. 	<p>-Met de IT-expert is overlegd om te kijken wat de mogelijkheden zijn om de checklist beschikbaar te maken op de website.</p> <p>-Alle Mijlpaal-checklists voor de leeftijd 0-4 jaar in Google-form uitgewerkt, zodat deze op de website beschikbaar zijn voor zowel ouder(s)/opvoeders als pedagogisch medewerkers.</p>	<p>-Het technische aspect blijft een uitdaging aangezien we het proces van aanmelding voor het programma digitaal beschikbaar willen hebben. Dit moet nog verder ontwikkeld worden. Echter beschikken we intern niet over een technisch ICT-expert. Dit levert helaas vertraging op.</p> <p>-Verder was het uploaden van bestanden in een bepaald programma niet optimaal waardoor dit helemaal opnieuw gedaan moest worden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Bewustwording videocampagne lanceren. 	<p>-In september heeft een belangrijke vergadering met MDC Aruba plaatsgevonden, met als doel om in samenwerking met logopedisten, informatieve en authentieke video's te maken. Deze video's zullen worden gedeeld met ouders en kinderopvang-professionals om waardevolle tips en trucs te bieden om de kinderen effectief te ondersteunen.</p> <p>-Bij Kiwanis Aruba is er een voorstel ingediend waarin om steun is gevraagd om de reikwijdte van de video's te</p>	<p>-In november zijn in samenwerking met Bureau Multidisciplinair Centrum (MdC) en het Departamento di Mucha y Hoben (DMH) vijf bewustwordings-video's van het programma "Intervencion Trempan" (Vroegtijdige Interventie) in de kinderopvang gelanceerd.</p> <p>-De folders "Vroegtijdige Interventie in de kinderopvang" is ontwikkeld en is aan verschillende kindercentrum en stakeholders overhandigd. Verder zijn deze ook tijdens</p>

	<p>vergroten via sociale media en via hun platform.</p>	<p>verschillende expo's uitgedeeld.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Het creëren van een “sociale pathway”/zorgstructuur voor de kinderen in het programma. 	<p>-In samenwerking met HAVA is er voor ouders van de kinderen in het programma een doorverwijzings-brief opgesteld, waarmee zij de specialist kunnen benaderen die door DMH wordt aanbevolen voor verdere ondersteuning.</p> <p>- Ook is een protocol tussen DMH EN HAVA samengesteld.</p> <p>-In oktober heeft er een belangrijke vergadering met HAVA plaatsgevonden waarmee een protocol is opgesteld waar HAVA haar samenwerking aan het programma Vroegtijdige Interventie /Intervencion Trempan heeft verleend</p> <p>-Een verwijsbeleid is in ontwikkeling.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning bieden aan ouders, kinderopvang-organisaties en pedagogisch medewerkers bij Vroegtijdige Interventie in de kinderopvang 		<p>-In september heeft er een informatieve avond plaatsgevonden in het kindercentrum Chikitin Bin Bin waar de ouder(s)/opvoeder(s) werden geïnformeerd over het programma Vroegtijdige interventie en het belang hiervan.</p>

4. CODIGO DI PROTECCION

4.1 Inleiding

In 2023 zijn, in het algemeen gezien, de (implementatie) trajecten van de Codigo di Proteccion **grotendeels afgerond**. 2023 is een goed en productief jaar geweest voor de Codigo di Proteccion. Afronding van alle protocollen Codigo di Proteccion was een belangrijke doelstelling.

De meeste stakeholders binnen **de sectoren Sociaal (90%), Onderwijs (100%), Justitie(95%) en Volksgezondheid(85%)** hebben een protocol CdP opgesteld. 2023 was vooral gericht op inventarisatie van de protocollen, afronding van de resterende implementatietrajecten binnen de genoemde sectoren. De doelstelling die verder gesteld was om een begin te maken met de implementatietrajecten binnen de **"recreatieve" sector**. We hebben ons als eerste gericht op de overheidsinstantie IBISA, de ASU en de Scoutinggroepen.

Er is in 2023 een begin gemaakt met de opstart van het voortraject voor de implementatie van de Codigo di Proteccion.

De volgende doelstelling was om de rol van de Supervisor di Codigo de gerichter en specifiek te maken om deze rol te concretiseren o.b.v. de protocollen Codigo di Proteccion. **Bijscholingsdagen** waren ook **georganiseerd** voor zowel trainers als Supervisoren zodat we de deskundigheidsbevordering konden promoten. Ook was er een andere doelstelling om een nieuwe groep Supervisoren di Codigo te trainen die in november 2023 is geschiedt. We hebben een totaal van **14 extra Supervisoren** kunnen upgraden. Op dit moment hebben we een bestand van **totaal 60 Supervisoren**.

Een andere doelstelling die ook ons is gelukt, is de **online toolkit en het magazine Asertivo** af te ronden en deze te presenteren en launchen in de maand november 2023, met een succesvolle avond. Verder is het opzetten en vormgeven van het kenniscentrum voor een gedeelte afgerond met een onderbouwd document. De naam kenniscentrum is veranderd in **ExpertiseCentrum**. Komend jaar zal het bedrijf Kwih, **het digitale systeem** gaan ontwikkelen zodat we het meteen kunnen invoeren en bruikbaar maken voor de Supervisoren van Codigo. De beloofde Ministeriële Beschikking voor de rol van Supervisor binnen de organisaties, is ook gelukt om deze uit te geven aan het begin van het jaar 2023. De nieuwe groep van Supervisoren 2023, zullen komend jaar deze ook moeten gaan ontvangen.

4.2 Activiteiten in mijlpalen

Welke activiteiten heb je in 2023 uitgevoerd om deze doelen te bereiken?	Kostenplaatje (indien nodig)	Welke risico's ben je tegengekomen en hoe heb je het aangepakt?
Implementatieplannen en/of Protocollen verzamelen en assisteren met werkgroep sessies.	Bij werkgroep sessie refreshments kosten (Koffie, thee, suiker, hot cups, lepels etc.) waren afl. 50,-.	We hebben een actualisatie overzicht in sept '23 gedaan van ingeleverde implementatieplannen. Een uitdaging was om de

		<p>resterende implementatieplannen en/of protocollen te verzamelen gezien er een andere projectleider eindverantwoordelijk was en belast, om deze te doen. Dit proces eist extra tijd en geduld.</p> <p>Stand van zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sector sociaal 90% - Sector Justitie 95% - Sector Onderwijs 100% - Sector Volksgezondheid 85%
<ul style="list-style-type: none"> - Start van implementatiefase in nieuwe sector Recreatie. - Event Try out; Online toolkit met recreatiesector. 	<ul style="list-style-type: none"> - n.v.t - Dit heeft het Europese Unie en Unicef fonds voor ons vergoedt. 	<ul style="list-style-type: none"> - In het jaar 2023, hebben we 2 keren presentaties gedaan en een keer overleg, bij zowel ASU, IBISA en scouting. Het proces loopt langzaam, gezien deze doelgroepen immens groot zijn en soms onduidelijk in structuur. - Op 22 november 2023 hebben we bij het hotel van Hyatt dit evenement gedaan met een groot succes.
<p>Event try out online toolkit mei 2023 met 100 professionals.</p>	<p>Dit heeft het Europese Unie en Unicef fonds voor ons vergoedt.</p>	<p>In mei hebben we een groot evenement gedaan bij het Hilton hotel, om de online toolkit te proberen met ongeveer 100 professionals in de 4 sectoren. Het evenement was een groot succes. De professionals hebben actief geparticipeerd en waren diep onder de indruk van het digitaal materiaal en dat het in papiamento taal was, maar vooral omdat het werk is van onze eigen professionals in huis.</p>

<p>Doorgaan met andere organisaties zoals Dimas, Tandarts, Botica etc.</p>	<p>Refreshments kosten (Koffie, thee, suiker, hot cups, lepels etc.) waren afl. 50,-.</p>	<p>Bij sommige organisaties in de sector van Justitie, bijvoorbeeld zoals Dimas, hebben we een poging getracht om een SWOT-analyse te doen. Risico hiervan is dat niet alle andere organisaties zijn komen opdagen en dan mis je een volledig beeld van de situaties en begin scenario's etc. Bij de tandarts en Botica vereniging moeten we verder gaan met het uitwerken van de protocollen.</p>
<p>Rol van Supervisor diCodigo.</p>	<p>n.v.t</p>	<p>Hierbij hebben we de poging gewaagd om de rol van de Supervisor diCodigo de gerichter en specifiekere te maken om deze rol te concretiseren o.b.v. de protocollenCodigo diProteccion. We merken dat de rol van Supervisor in de organisaties wat meer leven kan gaan krijgen door middel van gebruik te gaan maken van de bijv. online toolkit.</p>
<p>Bijscholingsdagen Supervisoren & Trainers.</p>	<p>Refreshments kosten (Koffie, thee, suiker, hot cups, lepels etc.) waren afl. 100,-.</p>	<p>Er zijn twee bijscholingsdagen georganiseerd voor de Supervisoren diCodigo en voor de trainers op 15 februari, 20 september, 27 en 28 november 2023. We hebben verschillende thema's aan bod gegeven zoals omgaan met verschillende culturen, gesprek voeren met uitdagende ouders etc. We hebben bij elke bijscholingsdagen een evaluatieformulier ontworpen, zodat we de mening en suggesties mee kunnen nemen. Ook hebben we aandacht besteed aan de handreiking van de online toolkit, zodat de Supervisoren</p>

		<p>deze actief kunnen gebruiken als informatie en vaardigheden opbouwen binnen hun organisaties rondom kindermishandeling en CdP. Voor 2023 hebben we een totaal van 60 Supervisoren diCodigo verspreid in de 4 a 5 sectoren.</p>
<p>Lancering van Online Toolkit & Magazine Asertivo.</p>	<p>Dit heeft het Europese Unie en Unicef fonds voor ons vergoedt.</p>	<p>Op 20 november 2023, hebben we een groot evenement georganiseerd om de lancering van de Online Toolkit en Magazine Asertivo. We hebben ongeveer 100 professionals uitgenodigd voor deze viering. Het was een belangrijk moment om stil te staan en waardering te geven aan onze werkveld met betrekking tot hun inbreng in het maken van dit product. Ook hebben we een speciaal groot bord laten maken zodat de professionals hun commitment konden uiten en schrijven.</p>
<p>ExpertiseCentrum.</p>		<p>We hebben een document opgesteld en uitgewerkt samen met mevr. Tea Hol van LVAK en dhr. Stan van Haren. In dit document staan de doelstellingen en wat, hoe en wie uitgeschreven. Het is ons niet gelukt om het digitale systeem op te zetten in relatie tot geen financiële middelen. Dit systeem staat hoog op de lijst om in het jaar 2024 uit te werken en te starten. DMH wenst graag een systeem te hebben om de supervisoren te ondersteunen en te blijven motiveren. Hierbij willen we ook een Platform gaan opzetten.</p>

5. BEGROTING

KOSTENSOORT	DIENST- JAAR	OMSCHRIJVING	OPMERKING	BEDRAG
4310 Schrijf- /bureaubehoeften	23	Dyon Center N.V.	Div. kantoor artikelen	500.00
4311 Kantoorinventaris	23	Infotrans Caribbean NV	HP Probook 450 G8 laptop	2,500.00
4310 Schrijf- /bureaubehoeften	23	HoneyBlue Enterprises VBA	Versch. Kleuren toners	3,330.00
4311 Kantoorinventaris	23	Boelchand's Pessoomal N.V.	Versch. Kleuren toners	5,658.60
4393 Overige Kosten	23	Homa Entertainment Group N.V.	Truss Backdrop 2x @480.00	960.00
4303 Opleidingen en cursusgeld	23	Aruba Futura Foundation	Training 7 halve dg Codigo Protec.	1,225.00
4319 Overige bureaupartikelen	23	Kleine kas	Pricemart; koffie, thee, beker etc.	800.00
4393 Overige Kosten	23	Prographics N.V.	1 flyer A5 500 piece	1,400.00
4393 Overige Kosten	23	SETAR	365 Business Standard 2 year contract @ awg 24.00 x 6 person	144.00
4393 Overige Kosten	23	SETAR	One time charge SSL certificate for one Website 2 years	646.00
4393 Overige Kosten	23	CANVA	Yearly fee 1 person @ \$119.99	216.00
4393 Overige Kosten	23	MIFI	Postpaid wifi contract	2,460.00
4393 Overige Kosten	23	Opleiding MBO-3 KOPV	Graduation (±180 pers)	8,000.00

27,839.60

6. AANDACHTSPUNTEN

Kinderopvang:

De verwachtingen voor 2024 zijn dat meer ouders interesse zullen hebben voor het behalen van een MBO-3 diploma gezien dit een eis is en de Landsverordening Kinderopvang (AB 2017 NO.38) in werking is getreden.

Daarnaast zal DMH de Handleiding Kwaliteitseisen Kinderopvang Aruba via de Ministerraad vastleggen in samenwerking met Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ).

De bedoeling is dat DMH de resterende (gemiddeld 22) kinderopvangorganisaties gaat benaderen om alsnog zicht aan te melden via het digitale registratiesysteem van DMH. DMH wilt zeker ondersteuning bieden aan de kinderopvangorganisaties zodat ze kunnen voldoen aan de Landsverordening Kinderopvang (AB 2017 no.38)

Het verder verwerken en plannen van de toezichthouder aspect is ook een prioriteit in 2024 voor de kinderopvangorganisaties. De controle is van belang om de kwaliteit te kunnen waarborgen van de kinderopvangorganisaties.

Het voeren van bewustwordingscampagnes is ook een doel die verder verricht zal moeten worden in 2024. De bewustwording van de meerwaarde van de kinderopvangorganisaties voor zowel de ouder(s)/verzorger(s) als de maatschappij en het kind zelf.

Een samenwerking met Fundacion Pa Nos Muchanan (FPNM) is zeker een aanwinst voor het werkveldkinderopvang. DMH hoopt dat dit in 2024 geconcretiseerd kan worden zodat er beter samengewerkt kan worden. Daarnaast is het streven dat DMH in 2024, de eerste vergunning kan uitgeven voor kinderopvang op Aruba.

Codigo di Proteccion:

In 2024, zal het Expertisecentrum beginnen met opereren. Het bedrijf Kwihi zal deze voor ons ontwerpen en ontwikkelen. Dit afdeling binnen de DMH, zal de zicht en saamhorigheid van de Supervisoren actief houden door middel van bijscholingsdagen te blijven organiseren, aanbod van digitale bieb, een platform ontwerpen zodat de supervisoren elkaar kunnen blijven ontmoeten en bijvoorbeeld netwerken maken maar ook casussen kunnen bespreken etc.

DMH heeft een aantal presentaties gedaan en overleggen. Deze sector bestaat uit de wereld van scouting, Ibisa en ASU etc. Daarna zal het veld van de vrijwillige kader ook het proces gaan meemaken van de introductie en implementatie rondom Codigo di Proteccion.